

Sistemul European Comun de Azil (SECA)

Svetlana MOISEEVA

Masterat, anul I,

Universitatea Internațională Independentă din Moldova, ULIM

Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) sprijină cooperarea practică dintre statele membre, contribuind la identificarea bunelor practici, la facilitarea schimbului de informații și la organizarea programelor de formare la nivelul UE. De asemenea, EASO oferă sprijin tehnic și operativ statelor membre care se confruntă cu presiuni cauzate, în special, de primirea unui număr mare de cereri de azil.

Cuvinte cheie: sistemul European comun, azil,

Începând din 1999, UE a făcut eforturi pentru crearea unui **Sistem european comun de azil (SECA)**. În 2013 au fost adoptate alte acte legislative, pentru a armoniza anumite aspecte ale procedurilor naționale în materie de azil și pentru a garanta că acestea sunt sigure, echitabile, eficiente și nu permit folosirea abuzivă a sistemului. Armonizarea standardelor privind protecția și primirea solicitanților în UE reprezintă unul dintre principalele obiective ale sistemului comun. În acest fel, solicitanților de azil li se garantează, peste tot în UE, aceleași oportunități în materie de protecție internațională. În același timp, sistemul comun se bazează pe cooperarea practică și eficiența a statelor membre, pe solidaritatea dintre ele și în relația cu țările de origine și de tranzit.

Responsabilitatea pentru cererile de azil (sistemul „Dublin”) Pentru a evita transferarea solicitanților de azil de la un stat membru la altul, fără ca vreunul să își assume răspunderea și pentru a împiedica apariția situațiilor în care o singură persoană solicită azil în mai multe țări, fiecare stat membru trebuie să decidă când și dacă este în măsură să se ocupe de o cerere de azil. Normele commune ale UE permit identificarea rapidă a țării căreia îi revine responsabilitatea de a examina o solicitare de azil. Aceste norme țin cont de criteriile precum țara în care se află membrii de familie ai solicitantului, țara în care locuiește solicitantul în momentul înaintării cererii, țara care i-a eliberat viza sau care a fost punctul de intrare în UE. Pentru a le sprijini în acest proces, statele membre li s-a oferit acces la baza de date EURODAC. Aceasta permite compararea amprentelor pentru a verifica dacă un solicitant de azil a mai înaintat o cerere și în alt stat membru.

Condițiile de primire a solicitanților de azil. Solicitanților de azil aflați în așteptarea unei decizii cu privire la situația lor trebuie să li se asigure anumite produse de bază care să le permită să trăiască în condiții demne. Existența la nivelul UE a unor condiții de primire adecvate și comparabile îi va descuraja pe solicitanții de azil să se deplaseze dintr-un stat membru în altul în căutarea unui tratament mai generos. Potrivit standardelor minime în materie de primire, statele membre trebuie să le ofere solicitanților de azil sprijin material, respective cazare, haine, alimente și bani de buzunar. De asemenea, trebuie să se asigure că solicitanții primesc îngrijire medicală și psihologică, iar în cazul copiilor, acces la educație. Solicitanții de azil au dreptul de a-și reîntregi familia, de a participa la cursuri de formare profesională și, în anumite condiții, de a se integra pe piața muncii.

Proceduri pentru recunoașterea statutului de refugiat

Modul în care statele membre acordă sau retrag statutul de refugiat diferă considerabil, în funcție de tradițiile lor constituționale și administrative. Cu toate acestea, este important să li se

garanteze un anumit nivel de protecție persoanelor care fug de persecuții și au nevoie de sprijin internațional - solicitanții de azil trebuie să aibă acces la proceduri corecte și eficiente. Prin urmare, UE a definit regulile pentru întreaga procedură privind cererea de azil, inclusiv în ceea ce privește depunerea și examinarea cererii, tipul de ajutor acordat solicitantului, modalitățile de cofinanțat din Fondul european pentru refugiați. recurs în caz de refuz, măsurile care se impun dacă un solicitant se sustrage procedurii sau modul în care trebuie tratate cererile repetate. Astfel se creează un sistem coerent care garantează că deciziile sunt eficiente și afara UE echitabile și că toate statele membre ale UE examinează cererile aplicând standarde comune de înaltă calitate.

Criterii pentru obținerea statutului de azil.

Înainte de a primi azil, o persoană trebuie să obțină statutul de refugiat. De aceea, este necesar ca statele membre să aibă aceeași definiție pentru termenul „refugiat”. În acest scop, UE a armonizat criteriile pe baza cărora se decide ce persoane pot dobândi acest statut: cetățeni din țări terțe sau apatrizi care locuiesc în afara țării de origine și care nu doresc sau nu se mai pot întoarce acolo pentru că au motive obiective să se teamă că vor fi persecutați din cauza rasei, religiei, naționalității, opiniei politice sau apartenenței la un anumit grup social.

Au dreptul la protecție subsidiară persoanele care, deși nu îndeplinesc criteriile necesare pentru a obține statutul de refugiat, nu se mai pot întoarce în țara de origine pentru că riscă să sufere vătămări grave (pedeapsa cu moartea sau execuția, tortură sau tratament inuman ori degradant, amenințări grave ca urmare a violenței generalizate). Cei care primesc protecție internațională beneficiază de un set minim de drepturi (de exemplu dreptul de a nu fi repatriați în țara în care riscă să fie persecutați, dreptul de ședere și de deplasare în interiorul și în afara țării de reședință). Aceste persoane trebuie să aibă acces la piața muncii, la sistemul de securitate socială, la asistență medicală, la educație și la alte programe care le pot facilita integrarea în țara de reședință. Totuși, în unele țări, este posibil ca beneficiarii protecției subsidiare să fie supuși unui tratament mai puțin favorabil, de exemplu în ceea ce privește accesul la sistemul de securitate socială.

Dialogul și cooperarea cu țările din afara UE

În contextul abordării globale privind migrația, UE dorește să promoveze protecția internațională și să sprijine țările din afara Uniunii în consolidarea sistemelor lor de azil. Scopul acestui demers este să le ofere acces la protecție celor care au nevoie de ea și, dacă se poate, în regiuni cât mai apropiate de cea de origine. În colaborare cu Înalțul Comisariat al ONU pentru Refugiați, UE pune în aplicare programe de protecție regională destinate să amelioreze capacitățile de protecție ale regiunilor implicate și să le ofere refugiaților o mai bună protecție, prin intermediul unor soluții durabile (returnare, integrare locală, reinstalare într-o țară din afara UE).

Finanțare UE pentru primirea refugiaților și a solicitanților de azil Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI 2014-2020) va contribui la sprijinirea și îmbunătățirea eforturilor depuse de statele membre pentru implementarea deplină și adecvată a sistemului comun de azil. Statele membre trebuie să aloce 20 % din resursele de care dispun în baza FAMI în vederea îndeplinirii acestui obiectiv. Crearea de condiții adecvate pentru persoanele strămutate, ca și pentru solicitanții și beneficiarii de protecție internațională, este una dintre activitățile care necesită cel mai mult sprijin. În ultimii șase ani (2008-2013), acest sprijin a fost asigurat prin Fondul european pentru refugiați, care a alocat aproximativ 678 de milioane EUR în favoarea acțiunilor derulate la nivel național și european, în special în statele membre care au primit un număr mare de solicitanți de azil și ale căror capacități de

primire și sisteme de azil au fost supuse unei presiuni ridicate. De asemenea, Fondul a susținut activitățile de relocare derulate de statele membre, adică transferul persoanelor care necesită protecție internațională dintr-un stat membru al UE în altul sau transferul dintr-o țară din afara Uniunii într-un stat membru (reinstalare).

Perspective

În ultimii ani, UE a acționat în vederea îmbunătățirii sistemului comun de azil. Legislația a fost actualizată recent pentru a armoniza și mai mult procedurile naționale în materie de azil, astfel încât să fie mai rapide, mai corecte și mai eficiente. Acesta este un pas important nu numai pentru statele membre, ci și pentru solicitanții de azil, care vor beneficia de aceeași protecție în toată

Bibliografie

1. Rossi, P. H. 1955. Why Families Move. New York: Macmillan.
2. Mariyana Radeva: East-West Migration in the Context of an Enlarging European Union: New Opportunities and New Challenges, Tufts University, Boston MA. On-line. 2004.
3. Maurice Kugler & Hillel Rapoport: Skilled Emigration, Business Networks and Foreign Direct Investment. Martie 2005. On line. Universitatile Southampton si Bar-Ilan
4. Courceau, D: Migrants et migrations. Population”, Nr. 28 / 1973. P. 95-128
5. Long, J.F. & Boertlein, C.G.: Using migration measures having different intervals. Nepublicat. Biroul “Census” , Washington DC.
6. Frans Willekens: Models of Migration by Age and Spatial Structures, On-line. Netherlands Interdisciplinary Demographic Insitute (NIDI). Contributie prezentata la Conferinta asupra Estimarii Migratiei in 24-26 septembrie, 2004.